

ZARAR

**LİSE HİKAYE DALI
TÜRKİYE BİRİNCİSİ**

ERİJ REHANİ

**MİLLİ İRADE KIZ ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ
ANKARA / GÖLBAŞI**

SABIR YOLCULUĞU

“Kendilerine yazık etmekte iken hayatlarını sona erdirdikleri kimselere melekler “Ne işte idiniz?” dediler. (Onlar): “O yerde zayıf görülenlerden idik.” cevabını verdiler. Melekler ise: “Allah’ın arzı geniş değil miydi? Hicret etseydiniz ya!” dediler. İşte onların barınağı cehennemdir ve orası gidilecek ne kötü bir yerdir!”¹

Bu benim ve ailemin hikâyesi acı ve buruk... Elimizde bir kaç küçük valiz ve dilimizde sürekli fısıldadığımız Kuran ayetleriyle yurdumuzdan, tam anlamıyla kaçır adım ayrıldık. Buna ayrılmak denilirse eğer... Korkunun ve üzüntünün ölüm duygusuyla karıştığı bir yerden karanlık, bilinmeyen bir geleceğe yol alıyorduk.

Sırtımızı Allah’a dayamıştık. Ya askerler sınırı geçemize izin vermezlerse? Ya yanımıza aldığımız paraları gasp ederlerse? Ya babamı tutuklayıp hapse atarlarsa? Bu ve bunun gibi birçok soru kafamda dolaşıyordu. Sadece bende değil, ailemin diğer fertlerinin bakışlarında da bu hissi sezebiliyordum. En az benim kadar onlar da düşünceliydi.

Arama noktasına geldiğimizde askerler bizi durdurdu. Annemin yüzündeki tedirginlik daha da arttı. Askerler sırada bekleyen boynu bükük ve çaresiz insanları küçümser bakışlarla onlara küfürler yağdırıyordu. Babam askerlere bakarken bakışında öfke ve tiksinti vardı. Bakışıyla: “Sizin yüzünüzden doğup büyüdüğüm gençliğimin en güzel günlerini geçirdiğim ülkemi terk ediyorum. Vatanımızı koruyup kollayacağınıza vatandaşa zulüm ediyorsunuz. Sizi zavallılar! Sizi büyüten bu milleti küçümseyip onlara eziyet ve ihanet ediyorsunuz. Onlara kendi vatanında huzuru sağlamak yerine onlara huzuru haram kılıyorsunuz.” diyordu. Askerlere baktığım zaman onların yüzlerinde küçücük bir insanlık emaresi kalmadığını görebiliyordum. Adeta birer zebaniye dönüşmüşlerdi.

Çantalarımızı vahşice karıştırdılar. Bizim için değerli olan ne varsa bir paçavra gibi ortalığa saçtılar. Niyetleri sadece arama yapmak değildi. Amaçları bizi aşağılamak, korkutmak ve güç gösterisinde bulunmaktı. O çantalar, anılarımızı taşıyordu. Geride bıraktığımız mutlu yuvamızı hatırlatıyordu. O çantalara sevdiğimiz eşyalarımızdan birkaçını koyabilmiştik. Oysa evimizi hepten götürmek isterdim.

Ben yanıma yastığımı almıştım. Çünkü onun kokusunu almadan uyuyamazdım. O olmadan nasıl hayal kurabilirdim. Geleceğe nasıl umutla bakabilirdim. Gözyaşlarımı ondan başka nereye saklayabilirdim? Askerlerden birisi yastığımı tutarak alaycı bir şekilde “Yastık mı taşıyorsunuz?” dediğini duydum ona cevap verecektim. Yastıkta, anılarımı ve hayallerimi gizlediğimi söyleyecektim ki babamın; “Askerler ne derse desin, onlara cevap vermeyin.” dediğini hatırladım ve sustum. Komutanları; “Herhalde çok uykuları var.” diyerek yastığımı yere atmıştı. Yastığımı kurtarmak umudu ile koşmuştum onu almaya, ama çok gecikmiştim. Komutan kirli ayakkabılarıyla yastığımın üzerine basmıştı. Çoktan. İnsanlığı

kalmadığını gösteren bir kahkaha attı ardından. Konuşmak için ağızımı açsam da hiçbir şey söylememiştim. Sadece yanaklarımdan akan gözyaşlarımı hissedebiliyordum. Babam yumruğunu sıkarak komutana vurmak için hazırlanmıştı. Annem, babamın elini tutarak bakışlarıyla: “Çocukların için yapma.” demişti. Annem başımı okşadı. “Üzülme kızım.” dedi. Gözyaşlarım yanağımda kurudu.

Kendimi çok aciz hissettim o an. O adamın yastığıma basmasını bir şekilde engellemem gerekirdi. Çünkü o, yastığımin değil hayallerimin üzerine basmıştı. Ne yazık ki bunu anlayacak kadar kör ve sağırlardı. Yolumuza devam ederken o sahne gözlerimin önünde tekrar tekrar canlanıyordu. Kendi kendime soruyordum: “Acaba bu asker niye böyle duygusuzdu? Neden böyle bir şey yapmışlardı?” Bir süre sonra kendimce bir cevap bulmuştum. Onlar bizim hayal dahi kurmamızı istemiyorlardı. Allah’a sığınmaktan başka ne yapabiliyordum ki? Gözlerimi kapatarak Allah’tan huzurlu bir yerde, korkusuzca yaşamayı diledim.

De ki (Allah şöyle buyuruyor): “Ey inanan kullarım! Rabbinize karşı gelmekten sakının. Bu dünyada iyilik yapanlar iyilik bulacaklardır. Allah’ın arzı geniştir. Sabredenlere mükâfatları hesapsız verilecektir.”²

Bin bir zorluk ve zahmetle sınırdan geçtik. Kırıldık, horlandık ama yılmadık asla. Önce Lübnan’a ardından uçakla Türkiye’ye ulaştık. Yolda iken hayatımda ilk defa hissettiğim ve ne olduğunu bilmediğim duygular ya da duygu karışımları hissetmişim. Ve bu duyguların ne olduklarını hala aramaktayım. Zulümle idare edilen bir vatandan ne olursa olsun uzaklaşmaktı amacımız. Öyle de yaptık... Bu zorlu yolculuğa başlamadan önce aile toplantılarımızın birinde annem bize şöyle demişti: “Çocuklarım, yeni bir ülkeye gidiyoruz. Hem de dilini bilmediğimiz bir ülkeye. Çok sıkıntı ile karşılaşabiliriz. Lakin bize düşen Allah’ın yolundan ayrılmamak ve her şeyi ondan bilmemektir. Anne baba olarak biz her zaman size yardım edeceğiz. Siz de tahammül ve sabrınızla bize yardımcı olmaya çalışacaksınız.” Biz de böyle davranacağımıza söz vermiştik. Bir yetişkin gibi sabır ve anlayışlı olmamızı istemişti. Öyle de oldu. Artık özgürlüğe kavuşmuştuk. Ama zorluklar asıl şimdi başlamıştı.

Türkçe öğrenene dek iletişim konusunda bazı problemlerle karşılaşacağımızı biliyorduk. Kendimizi ona göre hazırladık. Ama karşımıza çıkacak ilk sorunun daha havalimanında olacağını kimse aklından geçirmemişti. Ne yazık ki küçük kardeşim havalimanında kaybolmuştu. Ve ilk defa derdimizi hiç kimseye anlatamamıştık. Dilimiz olduğu halde dilsiz gibiydik. Derdimizi anlatamayınca da kardeşimizi kendimiz aramaya koyulduk.

Bir süre sonra kardeşimi ağlar halde bulduk. Böylece Türkiye’ye ayak batığımız ilk anda dil konusundaki sıkıntının büyüklüğünü kavramıştık. Havalimanından çıkınca vakit çoktan gece olmuştu. Hepimiz çok yorulmuştuk. Tek bir kelime söyleyecek halimiz bile yoktu. Ama geceyi geçireceğimiz bir

yer bulmalıydık. Otele gitmek üzere bir otobüse bindik. Camdan Ankara'ya bakınca Ankara'nın tıpkı geleceğimiz gibi kapkaranlık olduğunu görmüştüm. Otele varmıştık. Anahtarları alıp odamıza girdik. Babam: "Ne yemek istiyorsunuz?" dese de cevap alamamıştı, Çünkü uykusuzluk ve yorgunluktan ayakta uyuyorduk.

Sabah kalktığımızda ilk yaptığımız şey yemekhaneye gitmek oldu. Çay yapma şeklimizin bile farklı olduğunu o gün öğrenmiştik. Güzel bir kahvaltı yaptık. Üstelik Simit ile ilk defa tanışmıştık. Susamlı ve çıtır çıtır nefis bir tadı vardı. Daha sonra sakin bir yerde ev tuttuk ve yavaş yavaş mobilya ve ev malzemeleri almaya başladık. Buzdolabından çay kaşığına kadar eşya almak, hayatımızı sıfırdan başlatmak çok zordu ve yeni bir yerde yeni evimiz ve yeni bir hayatımız olmuştu.

Geldiğimiz yer ile ilgili kafamızda yeni pek çok soru işareti vardı. Ama çok yardımsever bir milletin yurduna gelmiştik. Pek kolay olmasa da o yardımsever insanlar yardımı ile birçok sorun çözmüş ve soru işaretini giderebilmiştik. Yavaş yavaş çevremizi ve içine girdiğimiz milleti tanımaya başlamıştık.

Türkiye'ye geldikten kısa bir süre sonra okulların açılma zamanı gelmişti. Tanıştığımız bir hayırsever yardımıyla ben ve kız kardeşlerim okula kaydımızı yapmıştık. Açıkçası çok korkuyorduk çünkü Türkiye'ye geleli daha iki ay olmadan, henüz Türkçeyi bilmeden ve Türkiye'yi tanımadan okula gidecektik. Okulun giriş kapısından girerken ağlamak istiyordum. Ağlamak için kendimi zor tuttum. Anneme sarılıp hıçkırığa hıçkırığa ağlamak istiyordum. "Okula gitmek istemiyorum." demek istemiyordum.

Babamın, kalp atışlarını dinleyerek ondan öğrenebilirdim hayatın ne olduğunu. Onun gözlerinin içine bakarak tecrübelerini okuyamaz mıydım? Okulun içine girerken farkında olmadan kardeşlerimle birbirimize sokulmuştuk. Fark etmeden cesaretimizi bütünleştirmiştik. Fark etmeden korumaya çalışmıştık birbirimizi. Herkes bize bakıp bir şeyler fısıldıyordu sanki. Cümlelerinden sadece Suriyeli kelimesini anlayabiliyordum. Evet, artık emindik bizden konuştuklarına.

Sırada bekleyen öğrencilerin yanına gittik. Okul müdürü konuşma yaptıktan sonra öğrenciler sınıflara ayrılmaya başladı. Biz durduk, arkadaşlarımızla gitmedik. Çünkü gitmek istemiyorduk. Ama çekip gidemezdik ya söz vermiştik sabretmeye bir kere... Anneme ve babama baktım. Onlardan cesaret almak istiyordum. Ama gözyaşlarıma hâkim olamadım. Gözyaşlarımı saklamaya çalışarak sınıfa gittim.

Herkes bizi süzüyordu. Her hareketimizi takip ediyorlardı. Tehlikeli bir şeymiş gibi hiç kimse bize yaklaşmıyordu. Öğretmen sınıfa girdi. Herkes birden "Öğretmenim; sınıfımızda Suriyeli, yabancı öğrenciler var." diyordu. Böyle demeleri doğal bir şeydi. Çünkü bende hiç yabancı birisiyle karşılaşmamıştım. Ve yabancıları farklı görüyordum. Yabancı olana kadar! Yabancı olduktan sonra öğrendim ki yabancıları bizden ayıran tek fark onların sınırımızın dışında doğmuş olmaları. Yoksa onlar da tıpkı bizim gibi insanlardı. Uzun zaman birçok sınıf arkadaşımız bizden uzak durmayı tercih etti. Ama öğretmenlerimiz sağ olsunlar bu açığı kapatmaya çalışıyordu.

Dersler başlayınca daha da zorlandık. Türkçeden sadece şimdiki zamanı bilen biz, artık zamirleri görmeye başladık. Her gün ağlayarak eve dönüyorduk. Biz büyük bir çabayla, kekeleyerek okumaya çalıştığımızı komik bulanlardan, ya da Suriye'de öğretmenin sorduğu her soruya cevap veren biz, artık öğretmenin sorduğu soruyu bile anlamaktan aciz kaldığımız için üzülüyor ve ağlıyorduk. Ama pes etmedik. Dalga geçseler de okumak için hep elimi kaldırdım.

Hayatımda hiç okumadığım kadar kitap okumaya başladım. Üstelik bu kitapların hepsi Türkçeydi. Türkçeyi daha iyi öğrenmek için hafta sonları kurslara gittik. Bir sosyal ödevinin her bir kelimesini çevirdiğimi; ama gene de ödevimi bitirmeden uyumadığımı hatırlıyorum. "Anlamadım." kelimesinden nefret ettim. Ve bu kelimeyi kendime düşmanım ilan ettim.

“Konusulan her şeyi anlayacağım.” demiştim kendime. Pes etmek yoktu. Annem bize pes etmenin ne demek olduğunu öğretmemişti. “Dünyanın birçok yerinde eğitim imkânları olmadığı için veya savaş nedeni ile okula gidemeyen ve eğitim göremeyen çocuklar, nasıl okula gitmeyi çok isteyip sabrediyorlarsa; siz de eğitiminiz boyunca karşınıza çıkan zorluklara sabredeceksiniz.” diye öğretmişti. Allah bize bir gün “Onca insan arasından savaştan kurtulup huzurlu bir yerde yaşamayı ve okumayı nasip ettim. Ya siz ne yaptınız?” Demesi üzerine böyle bir soruya cevap verememekten ve onca insanın hakkını yemekten korkup hep sabırla çalıştık. Bir gün, babam eve öfkeli geldi. Selam bile vermeden odasına çekildi. Babamı çok iyi tanıyan annem onun arkasından gitti. . Belli ki bir şeyler ters gitmişti. Babam üzgün bir şekilde anneme derdini anlatıyordu. Annem de onu teselli ediyordu. Sonradan anladık ki Suriyelilerin diplomalarına denklik verilmiyormuş. Bu konu üzerine haklı olarak üzülmüştü babam. Çünkü o çok sevdiği mesleği artık yapamayacaktı. Babam başka başka mesleklere başvursa da uzun bir süre iş bulamadı. Bu durum bütün aile fertlerini etkiledi. Suriye’deki maddi durumumuz ile şuan ki durumumuzu ile karşılaştırdığımızda ikisi arasında uçurum olduğunu görebiliyorduk. Suriye’de iken babam, bizim rahat bir hayat sürmemiz için iki laboratuvarında çalışıyordu. Ve hastanede gece nöbetlerine de kalıyordu. Çok yoruluyordu ama mesleğini yaptığı için mutluydu. Şimdi ise hem yorgun hem de mutsuzdu Babam. Akşama kadar bir iş bulma derdindeydi. Bütün amacı ailemizi geçindirmektir. Onuruyla yaşayıp bizlere güzel bir gelecek bırakmaktı bütün çabası. Onun çabasını görmememiz mümkün değildi. Çünkü kimseye muhtaç olmadan yaşamak istiyordu. Beni ve kardeşlerimi mutlu görmekten başka gayesi olmayan babamın durumu hepimizi üzüyordu. Babam bu süreçte çok sabretti. Aslında ailenin bütün bireyleri sabretti. Allah’ın bizi rızıklandıracağından ve bu sıkıntılardan bize çıkış yolu göstereceğinden şüphemiz yoktu. Bir yandan da babamın çalışmadığı o günlerde onunla daha çok zaman geçirme fırsatımız olmuştu. O dönemde birbirimize daha çok sarılmıştık. Zor durumda kalınca birbirimizden güç alarak zorluklarla nasıl baş edebileceğimizi o zaman anlamıştım. Ailemin bize öğretmeye çalıştığı bazı değerleri daha iyi öğrenebilmiştik. İnsanlara ellerindeki paradan dolayı değil, içlerindeki iyi, güzel ve temiz duygularından dolayı değer verilmesi gerektiğini anladım. Mutluluğun para ile hiçbir ilgisinin olmadığına tanık oldum. Çünkü ailemizde mutluluk hiç eksik olmadı. Sıkıntılı ve yorgun günlere rağmen gülebiliyorduk. Babamın ve annemin ne demek olduğunu o vakit daha iyi anladım. Türkçe öğrendiğim günlerde tanıdığım bir Türk şairin deşişyle;

Biz muhacir olarak bütün zorluklara sabır ile cevap verdik. Bütün sıkıntıları beraber, bir olarak atlattık. Evet, o sıkıntıları atlattık zordu, ama bunların hepsi bize yeni bir şeyler kattı Allah bizi bu imtihanlarla önemli bir şeylere hazırlıyor gibiydi. Türkiye'ye geldikten sonra hepimizde bir şeyler değişti, artık olaylara daha geniş bir pencereden bakıyoruz. Bazı fikirlerimiz, hedeflerimiz değişti. Artık insanlarla daha iyi duygudaşlık (empati) kurabiliyorduk. Ve onlara daha anlayışlı davranabiliyorduk

Türkiye'ye gelince okulumuzda herkes bizi Suriyeli üçüzler diye bilirdi. Bize öyle hitap edilirdi. Adlarımızı söylemezlerdi. Bunun etkisiyle istemeyerek de olsa ülkemizin temsilcileri olduğumuzu hissettik. Ve ülkemizi en güzel şekilde temsil etmeye çalıştık. Bu durum bizi çok büyük bir baskı altında bıraksa da biz, çevremizdekilere ülkemiz hakkında güzel izler bırakabilmiştik. Okuldaki arkadaşlarımızın önyargılarını az da olsa kırabilmiştik. Bu da hem ülkemiz hem de bizim için önemli bir başarıydı. Bir yönden de biz de Türklerle iç içe girmiştik. Onların kültürünü, neyi sevip neyi sevmediklerini öğrenmiştik. Ve onları daha da çok sevmiştik. Kaynaşmış olduğumuz insanlardan çok sevdiğimiz arkadaşlarımız da olmuştu.

Kader, bizi Türkiye'ye yeni bir hayatın içine çekmişti. Bazen insan bütün gücünü harcayarak bir yere gitmeye çalışırken olanaklar buna izin vermez. Ve bir güç onu bir başka yola çeker. İnsan da buna müdahale edemez. Bizim hayatımız da öyleydi. Kaderimiz buydu. Allah, bizim hayatımızı

şekillendiriyordu. Bazı kapıları açarken bazı kapıları kapatıyordu. Allah, bizim üzüntümüzü mutluluğa çevirdi. Bu kadar imtihandan sonra güneş ışınları birer birer evimize girmeye başladı. Babam uzun bir sabır ve arayışın ardından iş bulmuştu. Bu haberle başta babam olmak üzere hepimiz mutluyduk. Bir süre sonra kardeşlerim ve ben Türkçeyi daha iyi öğrenebilmiştik. Ve yavaş yavaş okuldaki zorluklardan kurtulabilmiştik. Zaman geçtikçe yabancı vasfından kurtulduk. Derken yıllar, günler kadar hızlı geçti. Ve hayatımızda gene değişiklikler oldu. Artık bir değil iki ülkenin vatandaşı olmuştuk. Birisi doğup büyüdüğümüz çocukluk anlarımızı geçirdiğimiz ülkemiz, diğeri ise bize kapısını açan, bizi koruyup kollayan Türkiye'yd.

Bizden cömertliğini hiç esirgemeyen bu ülke, bizim bambaşka olmamıza vesile oldu. Artık bir ülkeye değil; iki ülkeye vefa borcumuz oldu. Artık iki güzel ülkenin temsilcileri olmuştuk. Babamın diploması şu an denklik aşamasında. Bu da demek oluyor ki babam, yakında mesleğini yapabilecek. Bizim büyüdüğümüz gibi ailemiz de büyüdü. Ailemize yeni fertler eklendi. Yani mutluluğumuz da sevdiğimiz de arttı.

Sabır, gerçekten de çok zor bir şey. Ama sabrın içinde beklenmedik güzellikler saklıymış bunu öğrendik. Hayatımızda her zaman sıkıntılarla karşılaşırız. Ama önemli olan, sabır ile bu meşakkatli yolculuğun devamını getirmektir. Esasen bizim hayatımız bir sabır yolculuğudur. Pes etmek yok. Sabretmek var. Ümitsizlik yok. Allah'tan ümit kesilmez. Bize her türlü sıkıntı karşısında mücadele ruhunu veren ve bize çıkış yolu gösteren Allah'a sonsuz şükürler olsun.

Hikâyemi bir ayet ile bitirmek istiyorum:

“Bugün de ben onlara sabretmelerinin karşılığını veriyorum. Onlar hakikaten muratlarına ermişlerdir.”